

**VIEŠOS ERDVĖS PERKŪNKIEMIO G. 22, VILNIUJE, ATVIRAS
ARCHITEKTŪRINIO PROJEKTO KONKURSAS**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

RIVUS

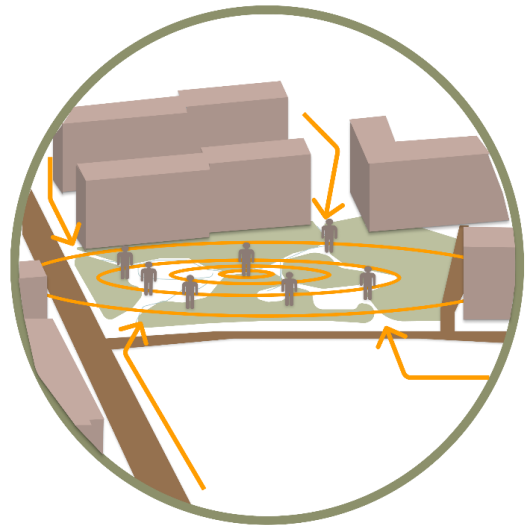
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Įžanga

RIVUS – Viešosios erdvės projektas, kuriamas Perkūnkiemyje esančiame sklype, kurio plotas yra 0,8720 ha, atveria galimybes sukurti harmoniją tarp urbanistinio konteksto ir gamtos. Šio projekto tikslas – sukurti žalią jungtį, kuri suteiktų tankiai apstatytai teritorijai daugiau harmonijos. Kuriant šią erdvę ypatingas dėmesys skiriamas gamtos elementų integravimui – augalijai ir vandeniui, kurie tampa pagrindiniais akcentais, praturtinančiais teritoriją ir suteikdami aplinkos gyventojams galimybę pabėgti nuo miesto šurmulio ir čia atrasti ramybę.

1. Urbanistinė/architektūrinė idėja, tūriniai erdviniai sprendiniai

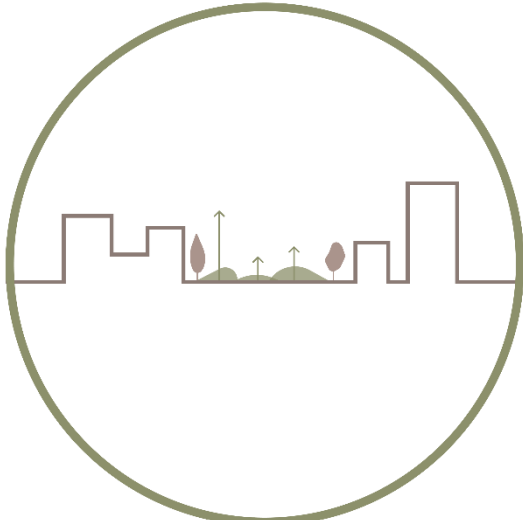
Projekto urbanistinė ir architektūrinė idėja gimė iš analizės ir suvokimo apie vietos kontekstą – tankiai apstatytas rajonas, kuris iš šono atrodo neįdomus ir šaltas. Siekiant pakeisti šį įspūdį, pagrindinė projekto idėja - sukurti žalią, jaukią erdvę, kuri kvieštų aplinkinius gyventojus ramiai leisti laiką, pabūti gamtoje ar švęsti šventes. Vieta taptų ne tik kiekvieno žmogaus laisvalaikio praleidimo pasirinkimas bet ir skatintų bendruomeniškumą tarp vietos gyventojų.

1 pav. Perkūnkiemio bendruomenės susibūrimo vieta

Pati teritorija sprendžiama gamtinių elementų pagalba, kurie tampa esminiu projektuojamos aplinkos akcentu. Reljefas vietomis iškeliamas, suteikiant erdvei minkštumo. Šis reljefo performavimas ne tik atgaivina aplinką, bet ir padeda formuoti skirtingas, organiškias zonas, kur iš vienu subtiliai pereinama į kitas. Erdvės atskiriamos tekančiais „upeliais“, kurie praturtina aplinką ne tik vizualiai, bet ir kitais pojūčiais - vandens garsai dar labiau atriboja nuo miesto aplinkos. Šie vandens srautai taip pat sukuria ramybės jausmą, kuris veikia kaip kontrastas tarp griežtų aplinkinių pastatų.

Teritorijos sprendiniai praturtinami įvairiausia augalija ir medžiais, kurie papildo erdvę ir suteikia jai gyvybės. Planuojama apšodinti teritoriją įvairiais augalais, pradedant žolynais, krūmais ir baigiant brandžiais medžiais, kurių žaluma taptų pagrindiniu vizualiniu akcentu. Augalija ne tik suteikia estetinį grožį, bet prisideda prie mikroklimato gerinimo. Augalai užtikrintų vėsą karštomis dienomis ir suteiktų saugumą ir privatumo jausmą, taip pat pritrauktų ir vietos paukščius ir vabzdžius.

2 pav. Formuojamo reljefo sprendinys

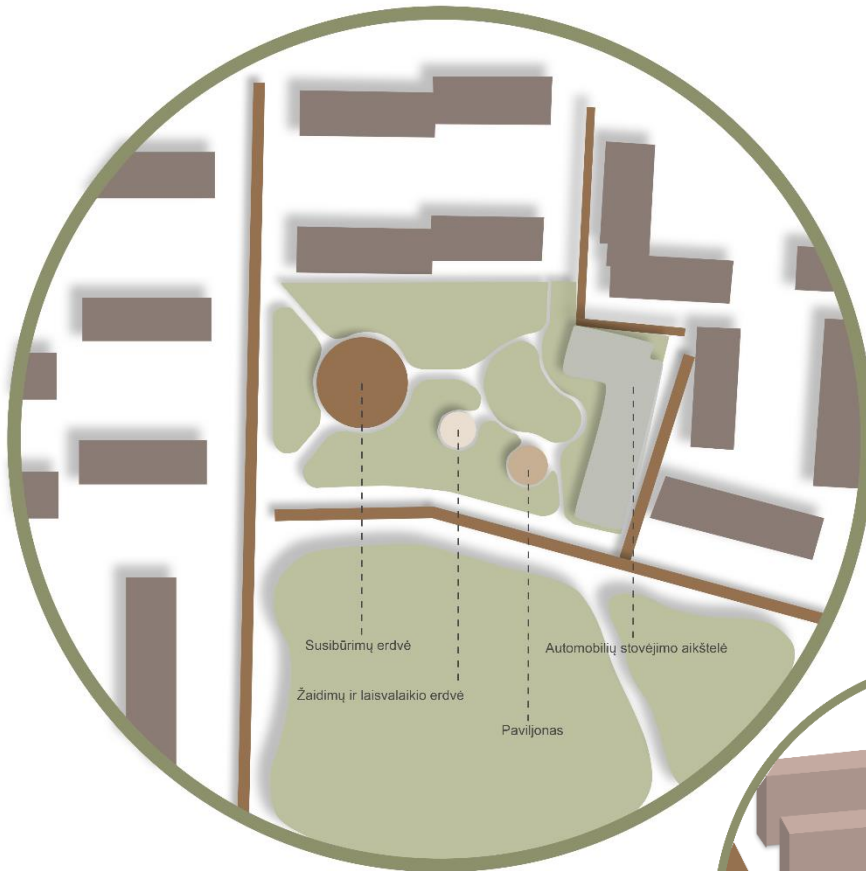
3 pav. Formuojami gamtiniai elementai

Projektuojama teritorija pasižymi minkštomis, organiškais formomis kas ne tik išryškina gamtos elementus, bet sukuria harmoniją su aplinkiniais pastatais, kurių formos yra labai tikslios ir griežtos. Šie sprendiniai - tai kvietimas žengti į erdvę, kur susitinka gamtos švelnumas ir miesto tvirtovė.

2. Funkciniai sprendiniai

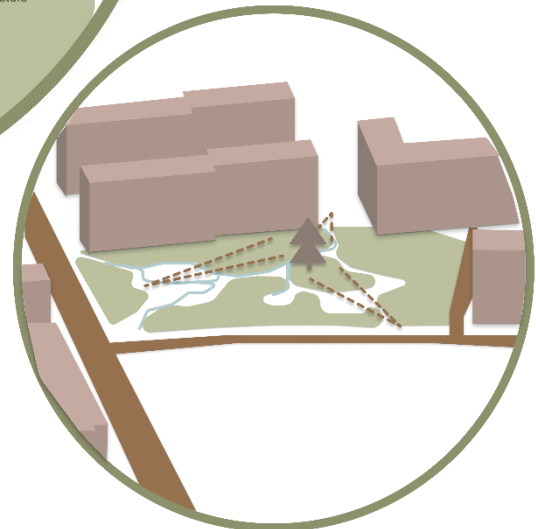
Viešosios erdvės teritorijoje skirtingos funkcinės erdvės išdėstytos taip, kad išlaikyti vizualinius ryšius nuo pagrindinio įėjimo į teritoriją ir einant per skirtingas erdves iš visų pusių būtų matomas pagrindinis parko akcentas - apskritas fontanas. Taigi, tik įėjus į parką atsiduriame pagrindinėje susibūrimų erdvėje, kurioje suprojektuotas amfiteatras, vandens elementai ir jau minėta parko dominantė apskritas fontanas suprojektuotas kaip meninis objektas. Ši erdvė gali būti išnaudojama susibūrimams, šventėms (numatyta scenos pastatymo vieta), ar poilsiui. Toliau atsiduriame prie basų kojų tako, kuris veiktų kaip puiki prevencinė sveikatos priemonė įvairaus amžiaus žmonėms. Sklypo centre - vieta eglutei, kurią žiemos metu galėtų puošti Perkūnkiemio bendruomenė. Toliau kelias veda į žaidimų ir laisvalaikio erdvę, leidžiančią tėvams saugiai stebėti ir prižiūrėti savo vaikus. Netoliese formuojamas paviljonas su perspektyvinėmis patalpomis vietiniams verslams, kavinėms, nuomai ar pan. Galiausiai sklypo

pabaigoje projektuojama 50 vietų automobilių aikštelė pritaikyta neįgaliesiems bei elektromobiliams.

4 pav. Funkcinės zonos

5 pav. Eglutės vieta sklype

3. Viešos erdvės integralumo analizė

Formuojamos erdvinės struktūros santykis su aplinkine teritorija yra labai natūralus – kadangi teritorija yra tankiai apstatyta, siekiama sukurti žaliają jungtį, kuri ne tik pagerintų gyvenimo kokybę, bet užtikrintų teigiamą poveikį vietos kraštovaizdžiui.

Projekto sprendiniai praturtina vietos funkcijų įvairovę siūlant gamtinę integraciją tankiai užstatytame urbanizuotame rajone, užtikrindamas ryšį su gamta miesto viduryje. Taip pat padėtų gerinti vietos mikroklimatą, skatintų biologinę įvairovę, nes šis sklypas taptų svarbiu ekosistemos elementu. Tokios vietos pritraukia vietinius paukščius, vabzdžius ir kitus gyvūnus. Vandens elementai padėtų reguliuoti lietaus vandens nutekėjimą bei sumažintų paviršinio vandens užtvindymo riziką.

4. Transporto ir pėsčiųjų srautų sprendiniai

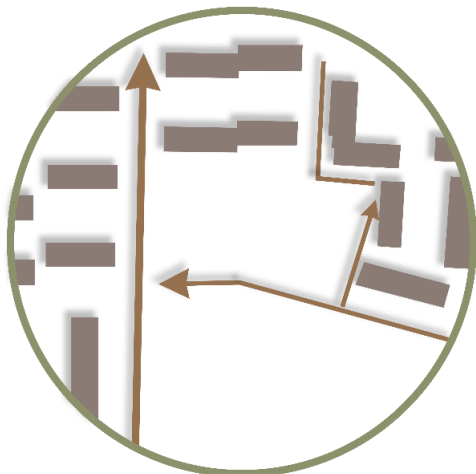
8 pav. Dviračių saugyklos dizaino sprendinys

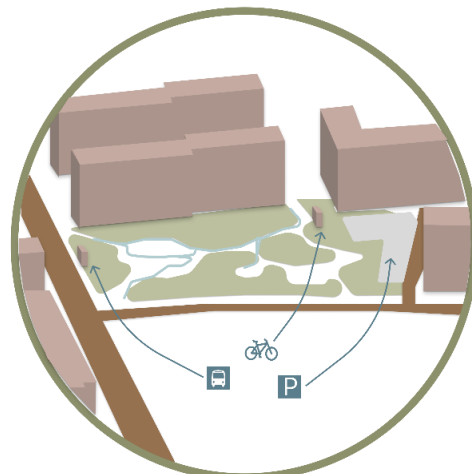
9 pav. Autobusų stotelės dizaino sprendinys

Sklypo teritorijoje viso projektuojama 50 automobilių stovėjimo vietų iš jų 2 neįgalųjų vietos ir 5 pritaikytos elektromobiliams. Į automobilių aikštelę būtų galima atvykti per naujai projektuojamą Leičių gatvės atkarpą tiek nuo pagrindinės Perkūnkiemio gatvės, tiek nuo Leičių gatvės. Pėstieji parką taip pat gali pasiekti iš visų sklypo pusių.

Pagrindinėje Perkūnkiemio gatvės pusėje projektuojama nauja autobusų stotelė su integruotu viešuoju tualetu pritaikytu neįgaliesiems, o asmenims su dviračiais automobilių aikštelės pusėje įrengiama dviračių saugykla, kurioje būtų galima saugiai laikyti dviračius visą parą. Prie paviljono numatomi 5 dviračių stovai dviračių laikymui iš abiejų pusių. (žr. į sklypo planą)

6 pav. Pagrindiniai susisiekimo ryšiai

7 pav. Stotelės, dviračių saugyklos ir automobilių aikštelės vietos sklype.

5. Mažosios architektūros ir statinių medžiagiškumo sprendiniai:

Bendra viešosios erdvės koncepcija buvo sukurti minimalią, į gamtą įsiliejančią infrastruktūrą, su vietinėmis medžiagomis. Siekta teritorijoje sukurti vientisą, dinamišką aplinką pasitelkiant pagrindines tris medžiagas:

- Medis – naudojamas teritorijos objektuose kaip artima medžiaga aplinkai, tviri ir vietinė medžiaga.
- Betonai – tvirta medžiaga, neutraliai įsiliejanti į objekto bendrą vizualą.
- Metalas – naudojamas parko akcentui – fontanui, taip šis atspindės aplinką ir į ją dar labiau įsilies.

Medžiagos turi atitikti galiojančius ES saugumo, kokybės standartus, nacionalinius saugos reglamentus, parinktus siekiant užtikrinti kaip galima ilgesnį įrenginių intensyvios eksploatacijos lauko sąlygomis laiką bei turi būti pritaikytos temperatūrų svyravimui Lietuvos klimatinėmis sąlygomis.

6. Viešosios erdvės pagrindinių inžinerinių sprendinių apibūdinimas, energiją taupančių sprendinių, atsinaujinančios energijos šaltinių taikymo, žaliųjų (tvariųjų) sprendinių panaudojimo apibūdinimas

- Dirbtinių upelių savybės:

Per šiuos gali būti surenkamas lietaus vanduo į specialias valymo sistemas, sumažinant vandens užterštumą aplinkoje.

Įrengus rezervuarą iš šių upelių būtų galima kaupti lietaus vandenį, o vėliau jį panaudoti augalų laistymui.

Šie upeliai kaip vandens telkiniai gali padėti mažinti vietos temperatūrą.

Gali veikti kaip gera lietaus vandens nukreipimo priemonė, išvengiant lietaus kaupimosi tam tikrose sklypo vietose.

Upeliai gali būti sukurti taip kad sumažintų energijos poreikius ir prisidėtų prie tvaresnės miesto aplinkos. Jeigu šie turėtų nedidelę srovę ar tekančio vandens judėjimą, galima įrengti nedidelius hidroelektrinius generatorius, kurie generuotų elektros energiją.

- LED apšvietimas su judesio ir šviesos davikliais:

LED šviestuvai su sensoriais apšviečia tik tuos takų ruožus, kur yra fiksuojamas pėsčiųjų ir dviratininkų judėjimas, išlaikydami aplinkos tamsą ir/ar šviestuvo pritemdymą neaktyviose pėsčiųjų tako zonose.

- Išmaniosios apšvietimo sistemos:

Išmaniosios apšvietimo sistemos naudoja pažangias technologijas, leidžiančias automatizuoti apšvietimo valdymą ir optimizuoti energijos vartojimą. Apšvietimo intensyvumas gali būti reguliuojamas atsižvelgiant į paros laiką ar oro sąlygas.

- Įkrovimo stotelės:

Saulės energija maitinamos stotelės naudoja fotovoltinius modulius, kurie dienos metu generuoja elektros energiją, o perteklinę energiją saugo baterijose, užtikrindamos veikimą ir naktį.

7. Sklypo sutvarkymo, apželdinimo sprendiniai.

Biologinės įvairovės skatinimui, siūlomas gana tankus, įvairiarūšis apželdinimas – medžių ir žydinčių augalų apsodinimas, numatomas želdynuose sugeriamas lietaus vanduo nuo kietų paviršių.

Žoliniai augalai ir krūmokšniai parenkami tokie, kad augalui reiktų 3 – 6 val. saulės šviesos ir galėtų gyventi be papildomo paliejimo arba reikalinga minimali stebėsena, lieti augalus pagal poreikį.

Lietaus surinkimas numatant kietas dangas ir sodinant naujus želdinius:

Lietaus surinkimas želdiniuose – lietaus sodas:

8 pav. lietaus sodas, *Vilniaus miesto želdinimo ir želdinių priežiūros standartas*

Lietaus vandens surinkimas per želdinius ir nukreipimas į lietaus tinklus. Sausa infiltracinė dauba:

9 pav. Sausa infiltracinė dauba, *Vilniaus miesto želdinimo ir želdinių priežiūros standartas*

Teritorijoje esami jauni medžiai išsaugomi (blindės, klevai) likusi teritorija gausiai apželdinama naujomis augalų kompozicijomis. Teritoriją planuojama želdinti šiais augalais:

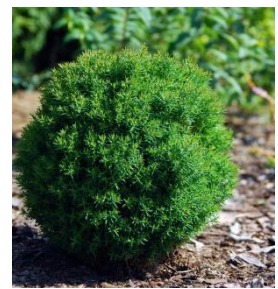
11 pav. Baltoji sedula

12 pav. Palminė viksva

13 pav. Melsvoji melvenė

14 pav. Vakarinė tuja

10 pav. Raudonasis kleva

11 pav. Plaukuotasis beržas

12 pav. Dygioji eglė

13 pav. Paprastasis šermukšnis

8. Viešos erdvės statybos trukmė, sustambinta statybos kaina

Sustambinta statybos kaina siūloma:

Vadovaujantis „Statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamieji ekonominiai rodikliai XXXVII“ rekomendacijomis apskaičiuojama preliminari statybos darbų kaina:

1. Statinio pavadinimas – Viešosios erdvės įgyvendinimas
2. Inžineriniai tinklai
  - Dviračių takas - Grindiniai (trinkelės ir kitos kietos dangos): Plotas 1111,45 m²., taikoma – 110,58 Eur/m² kaina. Viso 123 tūkst. Eur su PVM.
  - Kitos kietos dangos: Plotas 2380,14 m²., taikoma – 110,58 Eur/m² kaina. Viso 263,2 tūkst. Eur su PVM.
  - Veja, krūmai, medžiai: Plotas 5583,67 m²., taikoma – 16,68 Eur/m² kaina. Viso 93,14 tūkst. Eur su PVM.
  - Reljefo formavimui preliminariai apie 420 tūkst. Eur su PVM.
  - Amfiteatro statyba preliminariai apie 500 tūkst. Eur su PVM.
  - Fontano įrengimas preliminariai apie 120 tūkst. Eur su PVM.
  - Paviljonas preliminariai apie 35 tūkst. Eur su PVM.
  - Modulinė dviračių saugykla preliminariai apie 15 tūkst. Eur su PVM.

- Autobusų stotelė su integruotu viešuoju tualetu preliminariai apie 50 tūkst. Eur su PVM.
- LED apšvietimas takams, amfiteatrui apšviesti preliminariai apie 50 tūkst. Eur su PVM.
- Žaidimų aikštelėje integruotas suolas prie atraminės sienutės preliminariai apie 10 tūkst. Eur su PVM

Viso 1,679.34 mln Eur su PVM.

Bendra suma iš viso: 1,679.34 mln Eur su PVM.

Viešos erdvės statybos trukmė: Remiantis Lietuvos Respublikoje atliekamais artimos apimties ir pobūdžio darbais, bendra statybos darbų trukmė priimta iki 10 mėn. Statytojo ir Rangovo rangos sutartimi ar kitu papildomu susitarimu darbų trukmė gali būti ir kita.

9. Viešos erdvės sklypo bendrieji rodikliai

VIEŠOSIOS ERDVĖS RODIKLIAI			
Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis
1.	Žemės sklypo plotas	m ²	8720
2.	Kietų dangų plotas žemės sklype	m ²	3413
3.	Želdinių plotas žemės sklype	m ²	5584
4.	Automobilių stovėjimo vietų skaičius žemės sklype	vnt.	50
5.	Dviračių stovėjimo vietų skaičius žemės sklype	vnt.	10
6.	Vaikų, senyvo ar įvairaus amžiaus žmonių poreikiams skirtų žaidimo, bei kitų aikštelių bendras plotas	m ²	478
7.	Automobilių aikštelės bendrasis plotas	m ²	1112
8.	Bendruomenės renginiams skirtos aikštės bendrasis plotas	m ²	1022

Visų tipų kietos dangos: 34 proc.

Žaliosios zonos: 64 proc.

Vandens telkiniai: 2 proc.